

ФАКТОРИ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Сьогоднішні умови функціонування торговельного підприємств характеризуються постійною залежністю від усіх суб'єктів загальної інфраструктури. Підприємства постійно співпрацюють з внутрішнім та зовнішнім середовищем, намагаються посилити своє становище на ринку та послабити положення конкурентів.

У таких умовах діяльність підприємства неможливо захистити від негативних потрясінь. Тому існує проблема економічної захищеності (стійкості) в умовах негативного впливу зовнішнього середовища, вміння швидко усувати загрози, а також пристосовуватися до умов, що позитивно впливають на діяльність підприємства, використовуючи його можливості.

Економічна стійкість підприємства – це комплекс ознак організаційної, інноваційної, логістичної, виробничої, фінансово-кредитної діяльності з урахуванням їх взаємовпливу і взаємодії.

Стойкість будь-якої системи, у тому числі й економічної, характеризується наявністю механізмів саморегуляції, завдяки яким неперервні відбуваються процеси пристосування, що зумовлюють вирівнювання попиту і пропозиції, витрат і доходів й тим самим забезпечують стійкий розвиток.

В сучасній літературі не визначені фактори, що впливають на економічну стійкість підприємства, то слід виявити їх. За основу візьмемо фактори, що сприяють банкрутству підприємства. Цей вибір мотивується тим, що в основі банкрутства лежать переважно фінансові причини, які порушують рівноважний стан економічних ресурсів, тим самим підривають економічну стійкість підприємства.

Під факторами розуміють умови здійснення господарських процесів і причини, що впливають на ці процеси.

Фактори взаємозалежні між собою і впливають на результати діяльності підприємства в різних напрямках: одні позитивно, інші – негативно. За структурою виникнення фактори економічної безпеки підприємства поділяються на внутрішні і зовнішні:

1. Чинники не залежні від діяльності підприємства (зовнішні). Зовнішні фактори обумовлені стабільністю економічного середовища, в рамках якого діє підприємство, досягається відповідною системою управління в масштабах всієї країни, тобто управлінням ззовні:

– загальноекономічні фактори;

- ринкові фактори;
- інші фактори.

Зовнішні умови діяльності підприємства відбивають економічну ситуацію в країні і за рубежом, в окремих регіонах, на галузевих ринках. Найважливішими з зовнішніх умов господарювання підприємств є розмір податкових ставок, рівень відсотка за кредити, ступінь монополізації галузі, рівень розвитку ринкових відносин і ринкових структур, стан ринку праці, інвестиційна активність підприємства.

2. Чинники залежні від діяльності підприємства (внутрішні). Внутрішні фактори являють собою такий стан підприємства, при якому забезпечується стабільно високий результат функціонування. До внутрішніх факторів відносяться ті, що безпосередньо залежать від форм, методів та організації роботи на самому підприємстві:

- операційні фактори;
- інвестиційні чинники;
- фінансові фактори.

Внутрішні чинники які впливають на фінансове становище підприємства можна поділити на якісні і кількісні. До якісних належать: мета, галузь діяльності, традиції репутація та імідж, форма власності, організаційна структура управління, організація системи управління, форма спеціалізації, концентрація виробництва, диверсифікація виробництва, прогресивність засобів і методів виробництва, прогресивність засобів і методів виробництва, рівень виробничих запасів.

Отже, для забезпечення економічної стійкості підприємств необхідні гнучкість та швидкість реакції на зміни кон'юнктури ринку, підвищення конкурентоспроможності продукції та виробництва, висока інвестиційна активність, ліквідність та фінансова стабільність. Тільки це дозволить створити динамічно рівноважну цілісну систему, яка б самостійно визначала свій напрямок розвитку у теперішньому і майбутньому.

Механізм забезпечення економічної стійкості підприємств формувань повинен включати сукупність заходів соціально-економічного, структурно-інституційного та законодавчо-правового характеру, що забезпечують на макро та мікрорівнях довгострокове функціонування більшості підприємств у режимі розширеного відтворення.